

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І. МЕЧНИКОВА
Кафедра агрометеорології та агроекології

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Ірина ЛОМАЧИНСЬКА

«Вересень» 2026

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОРИСТАННЯ, ОХОРОНА ТА МОНІТОРИНГ
ЗЕМЕЛЬ

Рівень вищої освіти: *Другий (магістерський)*

Галузь знань: *G Інженерія, виробництво та будівництво*

Спеціальність: *G18 Геодезія та землеустрій*

Освітньо-професійна програма: *Геодезія та землеустрій*

ОНУ
2026

Робоча програма навчальної дисципліни «Організація використання, охорона та моніторинг земель». - Одеса: ОНУ, 2026. - 19 с.

Розробник: Данілова Н.В., к.г.н., старший викладач кафедри агрометеорології та агроекології ОНУ імені І. І. Мечникова

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри агрометеорології та агроекології

Протокол № 1 від « 26 » серпня 2026 р.

Завідувач кафедри _____ (Оксана ВОЛЬВАЧ)
(підпис) _____ (ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

Погоджено з гарантом ОПП «Геодезія та землеустрій»

 (підпис) (Алла ТОЛМАЧОВА) (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету гідрометеорології і екології

Протокол № 1 від « 26 », *серпня* 2026 р.

Голова НМК _____ (Ангеліна ЧУГАЙ)
(підпис) (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри агрометеорології та агроекології

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)
(підпис)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри агрометеорології та агроекології

Протокол № від « » 20 р.

Завідувач кафедри _____ (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість кредитів – 4/- годин – 120/- змістових модулів – 2/-	Галузь знань <u>G «Інженерія, виробництво та будівництво»</u> (шифр і назва) Спеціальність <u>G18 Геодезія та землеустрій</u> (код і назва) Рівень вищої освіти: <u>Другий</u> (магістерський)	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		1-й	-
		Семестр	
		2-й	-
		Лекції	
		20 год.	-
		Практичні, семінарські	
		20 год.	-
		Лабораторні	
		0 год.	-
		Самостійна робота	
		80 год.	-
		Форма підсумкового контролю: Іспит/-	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни є ознайомлення студентів із сучасним станом земельних ресурсів України та світу, вивчення теоретичних засад проведення моніторингу і охорони земель в Україні у відповідності до чинного законодавства та формування практичних навичок щодо їх проведення.

Завданнями дисципліни є:

- ознайомити студентів зі станом земельних ресурсів України і світу та законодавчою і нормативно-правовою базою охорони земель;
- ознайомити з основами моніторингу земель;
- прищепити екологічні принципи оцінки стану, шляхів використання та охорони земельних ресурсів і надр;
- встановити причини, що зумовлюють деградацію земель;
- визначити шляхи мінімізації деградаційних процесів та заходи щодо охорони і збереження земель.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетенностей**:

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК03. Здатність розробляти проєкти та управляти ними.

ЗК05. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК06. Прагнення до збереження навколишнього середовища

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК02. Здатність критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою та суміжних галузей знань.

СК03. Здатність ефективно застосовувати теорії, принципи та технології математики, природничих, технічних, соціальних, економічних наук при розв'язанні комплексних задач геодезії та землеустрою.

СК06. Здатність розробляти і реалізовувати проєкти у сфері геодезії та землеустрою, а також дотичних до неї міждисциплінарних напрямів із урахуванням технічних, економічних, соціальних, правових та екологічних аспектів.

СК10. Здатність здійснювати роботи з оцінки земель.

СК11. Здатність планувати і виконувати землевпорядні роботи при розв'язанні завдань економіки землекористування.

Очікувані програмні результати навчання (ПРН):

РН04. Будувати і досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі об'єктів і процесів, застосовувати їх для створення інновацій у сфері геодезії та землеустрою.

РН06. Співпрацювати із замовниками та виконавцями робіт та послуг,

готовити тендерні пропозиції в сфері геодезії та землеустрою, укласти відповідні договори.

РН07. Обґрунтовувати вибір обладнання, технологій і процесів щодо управління виробництвом і проведення досліджень у сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузях.

РН09. Розробляти і впроваджувати заходи з оперативного та перспективного управління, прогнозування і планування геодезичного, картографічного та землевпорядного виробництва з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.

РН11. Виконувати комплексний аналіз і оцінювання стану об'єктів геодезії та землеустрою і оцінювати наслідки від запровадження практичних заходів.

РН13. Виконувати обстеження, випробування, діагностику, моніторинг об'єктів геодезії та землеустрою, розробляти заходи з охорони земель та оцінювати їх наслідки.

РН15. Володіти геоінформаційними технологіями, аналітичними та експериментальними методами та методиками дослідження у сфері геодезії та землеустрою.

РН16. Виконувати роботи з оцінки земель.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: рівень освоєності та сучасну динаміку земельних ресурсів; потенціал земельних ресурсів та їхнє використання в Україні та світі; законодавчі засади, що регламентують охорону та раціональне використання земель; значення і важливість проблеми охорони земель; екологічний стан земельних ресурсів;

вміти: здійснювати екологічну оцінку впливу на стан земельних ресурсів; розробляти заходи з відновлення родючості деградованих земель; визначати шляхи мінімізації і локалізації деградаційних процесів, пропонувати заходи охорони і збереження земель; визначати та аналізувати показники екологічної ефективності;

бути здатним: застосовувати законодавчі та нормативно-правові акти України у сфері використання, охорони та моніторингу земель; аналізувати сучасний стан земельних ресурсів, структуру земельного фонду та особливості використання земель різних категорій; оцінювати ефективність використання земельних ресурсів з урахуванням економічних, екологічних і соціальних чинників; здійснювати організацію раціонального використання земель сільськогосподарського, природоохоронного, рекреаційного, лісового, водного та іншого призначення; визначати фактори деградації земель, оцінювати їх вплив на стан ґрунтів і землекористування; обґрунтовувати заходи щодо

охорони земель, збереження родючості ґрунтів, запобігання ерозії, підтопленню, засоленню, забрудненню та іншим негативним процесам; застосовувати геоінформаційні системи (ГІС), дистанційне зондування Землі та цифрові картографічні матеріали для моніторингу земельних ресурсів; розробляти рекомендації щодо організації використання та охорони земель на рівні територіальних громад, регіонів і окремих землекористувачів; здійснювати оцінку екологічного стану земельних ресурсів і визначати напрями їх відновлення та рекультивації; готувати картографічні матеріали, аналітичні звіти, схеми моніторингу та іншу документацію у сфері використання й охорони земель.

Опанування цієї навчальної дисципліни забезпечує набуття здобувачами навичок і компетентностей, спрямованих на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, що проголошені резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1 та визначені Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722, зокрема:

Ціль 1: подолання бідності;

Ціль 2: подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки, поліпшення харчування і сприяння сталому розвитку сільського господарства;

Ціль 4: забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх;

Ціль 8: сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх;

Ціль 11: забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст, інших населених пунктів;

Ціль 15: захист та відновлення екосистем суші та сприяння їх раціональному використанню, раціональне лісокористування, боротьба з опустелюванням, і повернення назад (розвертання) процесу деградації земель та зупинка процесу втрати біорізноманіття.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Особливості організації використання земель.

Тема 1. Організація використання земельних ресурсів в Україні. Класифікація земель України за основним цільовим призначенням. Розвиток земельних ресурсів у системі землекористування. Інструменти здійснення управління земельними ресурсами, визначення напрямів їх застосування.

Тема 2. Світовий досвід ефективності використання земельних ресурсів. Міжнародний досвід використання земель у системі моніторингу. Єдиний земельний фонд. Особливості міжнародного досвіду регулювання ринку земель сільськогосподарського призначення: можливості застосування в Україні.

Тема 3. Нормативно-правове забезпечення організації використання земель. Поняття та форми контролю за використанням земель. Поняття самоврядного та громадського контролю за використанням земель. Порядок здійснення самоврядного контролю у сфері використання земель.

Змістовий модуль 2. Моніторинг та охорона земель.

Тема 4. Характеристика моніторингу земель. Теоретичні положення щодо визначення моніторингу земель. Напрями та особливості формування й здійснення моніторингу земель. Призначення моніторингу земель. Види моніторингу земель. Нормативно-правове забезпечення моніторингу земель.

Тема 5. Загальні засади та особливості охорони земель. Правова охорона земель як основного національного багатства: поняття, зміст, мета та завдання. Території (зони) з особливим режимом використання земель. Охоронні зони. Зони санітарної охорони. Санітарно-захисні зони. Водоохоронні зони та прибережні захисні смуги. Особливо цінні землі та землі з особливим режимом використання.

Тема 6. Проблеми сучасного землекористування та напрями покращення стану земельних ресурсів. Проблеми використання земель в Україні. Проблеми використання земельних ресурсів світу. Фактори, що впливають на погіршення земель. Напрями покращення стану земельних ресурсів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Очна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	ін д	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Особливості організації використання земель.												
Тема 1. Організація використання земельних ресурсів в Україні [1,2]	14	2	2	0	0	10	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Світовий досвід ефективності використання земельних ресурсів [1,2]	14	2	2	0	0	10	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Нормативно-правове забезпечення організації використання земель [1,2]	22	4	2	0	0	16	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	50	8	6	0	0	36	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Моніторинг та охорона земель.												
Тема 4. Характеристика моніторингу земель [1,2]	28	4	8	0	0	16	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Загальні засади та особливості охорони земель [1,2]	26	4	6	0	0	16	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Проблеми сучасного землекористування та напрями покращення стану земельних ресурсів [1,2]	16	4	0	0	0	12	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	70	12	14	0	0	44	-	-	-	-	-	-
Усього годин	120	20	20	0	0	80	-	-	-	-	-	-

Види роботи:

- [1] – опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу;
- [2] – опрацювання практичних робіт, додаткового матеріалу.

5 Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6 Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин	
	очна	заочна
Змістовий модуль 1. Особливості організації використання земель.		
Тема 1, 2, 3. Організація використання земельних ресурсів в Україні. Світовий досвід ефективності використання земельних ресурсів. Нормативно-правове забезпечення організації використання земель [1,2].	6	

ПР 1. Класифікаційні одиниці земель України за основним цільовим призначенням [2].		
ПР 2. Вивчення земельних ресурсів світу та їхні оцінка [2].		
ПР 3. Нормативно-правове забезпечення використання земель в Україні [2].		
Змістовий модуль 2. Моніторинг та охорона земель.		
Тема 4, 5, 6. Характеристика моніторингу земель. Загальні засади та особливості охорони земель. Проблеми сучасного землекористування та напрями покращення стану земельних ресурсів [1,2].	14	
ПР 4. Оцінка агроекологічного стану земель з врахуванням організації різних типів угідь [2].		
ПР 5. Агротехнологічні групи ґрунтів щодо придатності використання у сільськогосподарському виробництві [2].		
Разом	20	

Види роботи:

- [1] – опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу;
- [2] – опрацювання практичних робіт, додаткового матеріалу.

7 Теми лабораторних занять.

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№з/п	Назва теми	Кількість годин	
		очна	заочна
	Змістовий модуль 1. Особливості організації використання земель.		
1	Тема 1. Організація використання земельних ресурсів в Україні. <i>Підготовка до лекційний та практичних занять</i>	10	-
2	Тема 2. Світовий досвід ефективності використання земельних ресурсів. <i>Підготовка до лекційний та практичних занять</i>	10	-
3	Тема 3. Нормативно-правове забезпечення організації використання земель. <i>Підготовка до лекційний та практичних занять</i>	16	-
	Разом у змістовому модулі 1	36	-
	Змістовий модуль 2. Інші види галузових кадастрів.		
4	Тема 4. Характеристика моніторингу земель. <i>Підготовка до лекційний та практичних занять</i>	16	-
5	Тема 5. Загальні засади та особливості охорони земель. <i>Підготовка до лекційний та практичних занять</i>	16	-
6	Тема 6. Проблеми сучасного землекористування та напрями покращення стану земельних ресурсів. <i>Підготовка до лекційний та практичних занять</i>	12	-
	Разом у змістовому модулі 2	44	-
	Разом за змістовими модулями 1-2	80	
	Усього годин	80	

ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ, ОТРИМАНИХ В СИСТЕМІ НЕФОРМАЛЬНОЇ/ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

В рамках опанування цієї навчальної дисципліни здобувач може пройти освітні або професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси на

масових платформах чи у системі громадянської освіти.

Орієнтовний перелік курсів, які дотичні змісту цієї навчальної дисципліни:

Назва освітньої платформи	Назва курсу	Посилання
Prometheus	Управління проектами відновлення в Україні: від ідеї до введення в експлуатацію	https://prometheus.org.ua/prometheus-free/recovery-projects-ua/
Prometheus	Екологічні аспекти розмінування	https://prometheus.org.ua/prometheus-free/environmental-aspects-of-mine-clearance/
Uteka	Курс земельної грамотності	https://uteka.ua/special/academy-kurs-zemelnoyi-hramotnosti-z-sertyfikatom/
Agriacademy	Сільське господарство, економіка та природа	https://courses.agriacademy.org/courses/course-v1:EBRD+AEN101+2022-T3/about

Здобувач має право також обрати самостійно освітню платформу та курс, які відповідають змісту цієї навчальної дисципліни.

Результати, отримані в системі неформальної/інформальної освіти, засвідчуються відповідним сертифікатом, де вказуються обсяг годин (або кількість кредитів ЄКТС) та здобуті компетентності та результати навчання. Такі результати можуть бути зараховані як результати поточного, періодичного або підсумкового контролю за цією навчальною дисципліною за процедурами, визначеними «Положенням про порядок визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова та відокремленому структурному підрозділі «Фаховий коледж ОНУ імені І. І. Мечникова»

https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozhennya/polozhennya_neformalna_osvita_2024_final.pdf

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Унікальністю методики навчання дисципліни «Організація використання, охорона та моніторинг земель» є суміщення всіх сучасних інтерактивних та інноваційних (у т.ч. інформаційно-комунікативних) технологій, підходів до навчання в закладах вищої освіти.

Заняття з дисципліни проводяться у формі: лекцій із використанням наочних матеріалів, посібників, мультимедійних технологій; практичних занять; самостійної роботи з основною та додатковою літературою, періодичними виданнями, джерелами в інтернеті.

Серед методів навчання використовуються: словесні (пояснення, розповідь,

інструктажі, ситуативне моделювання, ситуативне навчання, аналіз відео- і фотоматеріалів, обмін думками, захист доповідей, тощо); наочні (демонстрування, мультимедійні презентації); практичні (рольові ігри).

10. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Засоби діагностики якості освіти включають в себе поточний, періодичний та підсумковий контроль.

Поточний контроль: усний контроль – індивідуальне опитування, оцінка виконання лабораторних робіт.

Періодичний контроль: тестовий контроль – оцінювання контрольних робіт за змістовими модулями (тестування).

Підсумковий контроль: екзамен.

Протягом засвоєння навчальної дисципліни здобувачі мають можливість накопичувати бали за рахунок виконання різних форм роботи. Вони розподіляються, а потім сумуються.

Форми контролю. Контроль знань здобувачів здійснюється упродовж семестру та охоплює всі види навчальної діяльності: лекційні і практичні заняття, модульні контрольні заходи. Основна мета контролю полягає у перевірці рівня засвоєння теоретичних знань, сформованості практичних навичок і здатності застосовувати отримані знання у професійній діяльності.

1. Форми контролю за лекційним матеріалом

Оцінювання засвоєння лекційного матеріалу здійснюється на основі таких форм: перевірка підготовленості до лекції (активність, виконання коротких аналітичних або оглядових завдань, ознайомлення з рекомендованою літературою); короткий тестовий контроль після лекції (перевірка розуміння ключових понять і закономірностей теми); участь в усній дискусії або обговоренні проблемних питань теми (оцінюється змістовність, аргументованість та самостійність суджень).

Максимальна кількість балів за опанування лекційного матеріалу становить 6 балів (по 1 балу за кожен з 6 тем).

2. Форми контролю за практичними заняттями

Практичні заняття спрямовані на формування професійних компетентностей, закріплення і більш глибоке обговорення теоретичного матеріалу, уміння застосовувати теоретичні знання для вирішення практичних задач, аналізувати і узагальнювати інформацію з літературних джерел. Контроль здійснюється через усне опитування під час захисту практичних робіт.

Максимальна кількість балів за всі практичні роботи становить 34 бали (по 5 балів за 1-4 практичні роботи та 6 балів за 5 практичну роботу).

3. Контроль за змістовими модулями

Після вивчення кожного змістового модуля проводиться модульна контрольна робота у формі тестового оцінювання, що включає питання із однією правильною відповіддю. Метою є перевірка системності засвоєння матеріалу, узагальнення знань і вміння логічно поєднувати теоретичні та практичні аспекти навчального змісту.

Максимальна кількість балів за виконання модульних контрольних робіт становить 40 балів. Для отримання позитивного результату здобувач має набрати не менше 60% правильних відповідей. Кожен студент має одну спробу складання тесту.

4. Підсумковий контроль (іспит)

Підсумковою формою контролю знань є іспит, який проводиться після завершення вивчення дисципліни. Іспит спрямований на комплексну перевірку рівня засвоєння теоретичних знань, здатності їх узагальнювати, систематизувати та застосовувати у практичних ситуаціях.

Іспит оцінюється максимально у 20 балів. До складання іспиту допускаються здобувачі, які виконали всі види робіт, передбачених робочою програмою.

5. Підсумкова система оцінювання за дисципліною

Вид навчальної діяльності	Максимальна кількість балів
Лекційний матеріал (тести, участь у дискусії, підготовленість)	6
Практичні роботи (виконання і захист)	34
Модульні контрольні роботи	40
Поточна успішність (разом)	80
Іспит	20
Загальна кількість балів за дисципліну	100

Так, загальна система оцінювання дисципліни базується на принципах поетапності та об'єктивності: 80 балів здобувач може отримати за поточну роботу протягом семестру, а 20 балів – за підсумковий іспит. Такий підхід забезпечує безперервний контроль знань, стимулює систематичну підготовку здобувачів і дозволяє комплексно оцінити їхню готовність до практичного застосування отриманих знань і навичок.

Критерії оцінювання результатів навчання. Критерій оцінювання – це ознака, на основі якої проводиться оцінювання будь-чого і яка є мірою оцінки. Критерії оцінювання визначаються за допомогою якісних показників та ознак, що демонструють рівень сформованості навчальних досягнень здобувачів вищої освіти і трансформуються в оцінку згідно затвердженої шкали. Результати академічної успішності здобувачів виставляються у вигляді оцінки за національною шкалою, 100-бальною та шкалою ЄКТС.

Критерії оцінювання лекційного матеріалу

Бал	Критерії оцінювання засвоєння лекційного матеріалу
1 бал	Повністю засвоїв зміст лекції; аргументовано відповідає на запитання, демонструє критичне мислення, наводить приклади з практики або сучасних досліджень; виконав онлайн-тест чи міні-завдання без помилок.
0,5 бала	Ознайомився з матеріалом лекції, відповідає на основні запитання, але без глибокого розуміння або з неточностями; має базові уявлення про ключові поняття.

0 балів	Студент не відвідував лекцію або не ознайомився з матеріалом; не виконав завдання/тест; не проявляв активності.
---------	---

Критерії оцінювання на практичних заняттях

Критерії оцінювання на практичних заняттях наведено у відсотковому виді.

Відсоток від балу	Критерії оцінювання роботи на практичних заняттях
81 – 100 %	Аргументовано відповідає на запитання, демонструє критичне мислення, приймає участь в обговоренні і дискусії.
61 – 80 %	Добре орієнтується в темі, розуміє зміст основних понять, логічно відповідає на контрольні питання, виявляє активність під час обговорення.
41 – 60 %	Відповідає на основні запитання, але без глибокого розуміння або з неточностями; має базові уявлення про ключові поняття.
21 – 40 %	Ознайомився частково з матеріалом; допускає суттєві помилки.
До 20 %	Ознайомився частково з матеріалом; не володіє ключовими поняттями,
0 %	Студент не з'явився на заняття, не ознайомився з теоретичним матеріалом.

Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється з метою перевірки рівня засвоєння теоретичного матеріалу після завершення вивчення кожного змістового модуля. Модульна контрольна робота проводиться у формі тестового контролю, який містить 20 тестових завдань, що охоплюють ключові поняття, закономірності та прикладні аспекти тем, передбачених навчальним планом.

Кожне тестове завдання має одну правильну відповідь, яка оцінюється в один бал, а загальна кількість балів за тест становить 20, що відповідає 100% правильності виконання.

Розподіл результатів тестування за кількістю правильних відповідей

Кількість правильних відповідей	Відсоток правильності, %	Рівень засвоєння матеріалу
20	100	Відмінний рівень, повне засвоєння матеріалу
19	95	Дуже високий рівень, незначні неточності
18	90	Високий рівень, правильне розуміння основних положень
17	85	Достатньо високий рівень засвоєння
16	80	Достатній рівень, засвоєно основні поняття
15	75	Достатній рівень із незначними прогалинами
14	70	Задовільний рівень, окремі неточності в розумінні матеріалу
13	65	Мінімально позитивний результат, базове засвоєння знань
12	60	Позитивний результат, мінімальний прохідний рівень
11	55	Незадовільний рівень, часткове розуміння теми
10	50	Низький рівень, значна частина відповідей неправильна
9	45	Дуже низький рівень засвоєння

Кількість правильних відповідей	Відсоток правильності, %	Рівень засвоєння матеріалу
8	40	Матеріал засвоєно фрагментарно
7	35	Відсутність розуміння ключових положень
6	30	Дуже слабе розуміння матеріалу
5	25	Майже повна відсутність знань
4	20	Випадкові правильні відповіді
3	15	Випадкові відповіді, мінімальні знання
2	10	Відсутність системного розуміння
1	5	Випадковий збіг
0	0	Відсутність знань, завдання не виконано

Для отримання позитивного результату необхідно набрати не менше 60% правильних відповідей, що відповідає 12 балам із 20 можливих. Результати нижчі цього порогу вважаються незадовільними та не зараховуються як успішне виконання модульного контролю.

Здобувач вищої освіти має право на дві спроби складання модульної контрольної роботи: перша – у межах основного навчального процесу, друга – у разі необхідності повторного проходження для підвищення результату або у випадку технічних чи організаційних причин, що вплинули на виконання першої спроби.

Підсумковий результат модульного контролю враховується при визначенні рейтингової оцінки з дисципліни та є складовою загальної системи поточного і семестрового контролю знань.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: У випадку пропуску заняття з поважних причин здобувач зобов'язаний виконати контрольну роботу за відповідною темою у позанавчальний час за погодженням з викладачем. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: під час опанування навчальної дисципліни категорично не припускаються будь-які види порушень академічної доброчесності з боку як здобувачів вищої освіти, так й викладача. У разі виявлення та фіксації будь-якого виду порушення академічної доброчесності, до порушника будуть застосовані санкції, передбачені Законом України «Про академічну доброчесність» та внутрішніми нормативними документами Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Політика щодо використання штучного інтелекту: в ході опанування цієї навчальної дисципліни забороняється оприлюднення текстів, зображень, моделей, даних, інших результатів, згенерованих штучним інтелектом, як результатів власної академічної та навчальної діяльності, якщо це не дозволено умовами навчального завдання, а сам цей факт не зазначено в навчальному завданні чи супровідних матеріалах до нього. Під час проходження підсумкового оцінювання використання ресурсів штучного інтелекту забороняється.

11. Питання для підготовки до підсумкового контролю.

1. Хто приймає рішення про віднесення земельної ділянки до категорії певного цільового призначення?
2. У яких випадках громадяни України безоплатно набувають у власність земельні ділянки сільськогосподарського призначення?
3. Перечисліть категорії територій та об'єктів, що входять до земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення.
4. Дайте визначення земель історико-культурного призначення.
5. Охарактеризуйте правові основи використання земель в Україні.
6. Дайте визначення земельної ділянки та її меж.
7. Вкажіть складові частини земель сільськогосподарського призначення.
8. Які категорії входять до несільськогосподарських угідь?
9. Які категорії угідь обліковуються як рілля?
10. Дайте визначення багаторічних насаджень.
11. Дайте визначення трансформації земель.
12. Що розуміють під економічно оцінкою землі?
13. За якими показниками визначається рівень інтенсивності використання земельних ресурсів?
14. За якими показниками визначають економічну ефективність використання земель?
15. Які показники відносяться до натуральних?
16. Дайте визначення моніторингу земель.
17. Які основні завдання моніторингу земель?
18. Які рівні має структура моніторингу земель?
19. Яку інформацію надають органи Дсржкомзему усім заінтересованим суб'єктам системи моніторингу?
20. Які основні види моніторингу земель?
21. Дайте визначення загальному моніторингу земель.
22. Які є рівні системи організації і ведення моніторингу земель?
23. Дайте визначення ландшафту?
24. Що входить до завдань агроекологічного моніторингу?
25. Які основні принципи агроекологічного моніторингу?
26. За якими показниками проводиться розрахунок стану використання землі?
27. Що характеризує розораність території?
28. Що характеризує розораність сільськогосподарських угідь?
29. Як розраховується коефіцієнт екологічної стабільності?
30. Як розраховується коефіцієнт антропогенного навантаження?
31. За якими показниками визначається оцінка екологічного стану території?
32. Назвіть рівні ступеня деградації ґрунтів та земель.
33. Дайте визначення охороні земель.
34. Які є форми контролю за охороною земель?
35. Що є основними принципами контрольної діяльності у галузі використання та охорони земель?

36. Дайте визначення бонітуванню ґрунтів.
37. Назвіть території (зони) з особливим режимом використання земель.
38. Назвіть основні причини втрати продуктивних земель.
39. Наведіть приклади втрати продуктивних земель в Україні.
40. Назвіть заходи окультурення земель.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний та періодичний контроль						Підсумковий контроль	Сума балів
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	Іспит	100
8	8	8	8	7	1		
Модульний контроль 1 – 20			Модульний контроль 2 – 20				
44			36				
						20	

*T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання результатів навчання:

Оцінка за національною шкалою та відсоток від максимальної кількості балів	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно (90-100% від максимальної кількості балів)	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних/ розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати

	висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре (75-89% від максимальної кількості балів)	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	правильно вирішив більшість розрахункових /тестових завдань за зразком; має стійкі навички виконання завдання
Задовільно (60-74% від максимальної кількості балів)	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Не задовільно з можливістю повторного складання (35-59% від максимальної кількості балів)	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
Не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни (0-34% від максимальної кількості балів)	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча програма практики.
2. Методичні вказівки, конспект лекцій, навчальні посібники, довідники.
3. Презентації.

14. Рекомендована література

Основна

1. Данілова Н.В. Землеустрій : конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2023. 130 с.
2. Радзій В.Ф. Управління земельними ресурсами: конспект лекцій. Луцьк: Вол. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2022. 130 с.
3. Шарий Г.І., Тимошевський В.В., Міщенко Р.А., Юрко І.А. Управління земельними ресурсами: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2019. 172 с.
4. Мамонов К.А., Радзінська Ю.Б., Афанасьєв О.В. Управління та моніторинг у сфері землекористування : конспект лекцій для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальності 193 – Геодезія та землеустрій. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 130 с.
5. Радзій В.Ф. Моніторинг та охорона земель : конспект лекцій. Луцьк : Вол. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2022. 98 с.
6. Третяк А.М., Третяк В.М., Прядка Т.М., Капінос Н.О., Лобунько Ю.В. Земельний моніторинг в Україні: поняття та методологія формування. *Агросвіт*. 1, 2022. С. 3-12. DOI: 10.32702/2306&6792.2022.1.3
7. Коваленко Т.О. Правові аспекти державного земельного моніторингу у контексті здійснення кадастрової діяльності. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*, 78(1). 2023. С. 351-358. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2023.78.1.57>
8. Люсак А., Ніколайчук К. Проблеми та напрями вдосконалення системи моніторингу земель в Україні. Меліорація і водне господарство. 2020. № 2. С. 81–88. DOI: <https://doi.org/10.31073/mivg202002-249>

Додаткова

1. Новаковський Л. Я., Олещенко М.А. Соціально-економічні проблеми сучасного землекористування. Київ: Урожай, 2007. 159 с.
2. Паньків З.П. Еволюція землекористування в Україні: монографія. Львів: ВЦ ЛНУ ім. Івана Франка, 2012. 188 с.
3. Уркевич В.Ю. Право постійного користування земельною ділянкою: проблеми теорії та практики. *Право України*. 2020. № 5. С. 143-157. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prukr_2020_5_13
4. Про охорону земель: закон України. Відомості Верховної Ради України, 2003, № 39, ст. 349. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text>
5. Шепак В.В. Моніторинг та охорона земель: навчальний посібник. Полтава : ПолтНТУ, 2017. 120 с.
6. Лико Д. В., Лико С. М., Долженчук В. І. та ін. Охорона і раціональне використання земельних ресурсів : навчально-методичний посібник. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. 664 с.

7. Русіна Н., Люльчик В., Біда П., Качановський О., Булакевич С., Петрова О. Проблеми встановлення меж водоохоронних зон та прибережних захисних смуг. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2021. № 03. С. 51–59. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2021.03.06>

8. Про затвердження Порядку проведення моніторингу земель і ґрунтів. Постанова КМУ від 23 липня 2024 р. №848. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-2024-%D0%BF#Text>

9. Земельний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768&14#Text>

10. Наказ Міністерства аграрної політики України від 26.02.2004 N 51 "Про затвердження Положення про моніторинг ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0383&04#Text>

15. Електронні інформаційні ресурси

1. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index> - Офіційний веб-сайт Верховної ради України.
2. <http://lib.onu.edu.ua> – Наукова бібліотека Одеського національного університету.
3. <https://mepr.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.
4. <https://www.ukrstat.gov.ua/> - Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України.
5. <https://land.gov.ua/> - Офіційний веб-сайт Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру.
6. <https://journals.nubip.edu.ua/index.php/zemleustriy> - сайт журналу (категорія Б) «Землеустрій, кадастр і моніторинг земель».